

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18544

Θέμα 166^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 450-468**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΑΝ. *Οὐ γάρ τί μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε,* 450
οὐδ' ἡ ξύνοικος τῶν κάτω θεῶν Δίκη
τοιούσδ' ἐν ἀνθρώποισιν ὤρισεν νόμους,
οὐδέ σθένειν τοσοῦτον ὠμίην τὰ σὰ
κηρύγμαθ' ὥστ' ἄγραπτα κάσφαλή θεῶν
νόμιμα δύνασθαι θνητὸν ὄνθ' ὑπερδραμεῖν. 455
- Οὐ γάρ τι νῦν γε κάχθές, ἀλλ' αἰεὶ ποτε*
ζῆ ταῦτα, κούδεις οἶδεν ἐξ ὄτου φάνη.
Τούτων ἐγὼ οὐκ ἔμελλον, ἀνδρὸς οὐδενὸς
φρόνημα δείσασ', ἐν θεοῖσι τὴν δίκην
δώσειν· θανουμένη γὰρ ἐξήδη, τί δ' οὔ; 460
κεῖ μὴ σὺ προῦκήρυξας. Εἰ δὲ τοῦ χρόνου
πρόσθεν θανοῦμαι, κέρδος αὐτ' ἐγὼ λέγω·
ὄστις γὰρ ἐν πολλοῖσιν ὡς ἐγὼ κακοῖς
ζῆ, πῶς ὄδ' οὐχὶ κατθανῶν κέρδος φέρει;
Οὕτως ἔμοιγε τοῦδε τοῦ μόρου τυχεῖν 465
παρ' οὐδὲν ἄλγος· ἀλλ' ἂν, εἰ τὸν ἐξ ἐμῆς
μητρὸς θανόντ' ἄθαπτον ἠνσχόμην νέκυν,
κείνοις ἂν ἤλγουν· τοῖσδε δ' οὐκ ἀλγύνομαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οὐ γάρ τί μοι Ζεὺς ... τὴν δίκην δώσειν.*****(Μονάδες 30)**

(Ναι) γιατί δεν ήταν ο Δίας αυτός που διακήρυξε σε μένα αυτά, ούτε η Δίκη η συγκάτοικος των θεών του Κάτω Κόσμου (που κατοικεί μαζί με τους θεούς του Κάτω Κόσμου) ὅρισε τέτοιους νόμους ανάμεσα στους ανθρώπους, ούτε μπορούσα να

φανταστώ ότι οι δικές σου διακηρύξεις έχουν τέτοια δύναμη ώστε να μπορείς εσύ, αν και θνητός, να ξεπεράσεις τους άγραφους και απαρασάλευτους νόμους των θεών. Γιατί αυτοί (οι νόμοι) βέβαια δεν υπάρχουν σήμερα και χθες, αλλά έχουν αιώνια ισχύ, και κανείς δεν γνωρίζει από πότε παρουσιάστηκαν (γιατί δεν έχουν βέβαια ισχύ αυτοί σήμερα και χθες, αλλά αιώνια, και κανείς δεν γνωρίζει από πότε παρουσιάστηκαν). Γι' αυτούς (τους νόμους) εγώ δεν σκόπευα, επειδή φοβήθηκα τη διάθεση κάποιου ανθρώπου (από φόβο για την αλαζονεία κανενός ανθρώπου), να τιμωρηθώ μπροστά στους θεούς'

2. Τι γνωρίζετε για την κωμωδία;

(Μονάδες 10)

Και η κωμωδία, όπως και τα άλλα δύο είδη του δράματος, προήλθε από τις Διονυσιακές εορτές. Οι κωμικοί ποιητές επιδίωκαν να γελοιοποιούν πρόσωπα και καταστάσεις, ώστε μέσα από τη φάρσα, το γέλιο και την ευθυμία να ασκούν την κριτική τους. Τα πρόσωπα των κωμωδιών ήταν σύγχρονα και αντιπροσώπευαν καταστάσεις —πολιτικές, κοινωνικές, ηθικές— που έβλαπταν ή ήταν επικίνδυνες για την πόλη. Έτσι η κωμωδία αντλούσε τα θέματα από την καθημερινή ζωή, αλλά συχνά τα «έντυνε» με μύθους ή κατασκεύαζε πλαστές εικόνες, που, με το υπερβολικό και το γελοίο, είχαν σκοπό να τέρψουν αλλά και να διορθώσουν τα «κακώς κείμενα».

3. α) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη Β' στήλη.

Επίθετα παράγωγα από ονόματα		
Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
όνομα	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
θεός	-είος	
δίκη	-αίος	
νόμος	-ίμος	
άνηρ	-ικός	
χρόνος	-ίος	

(Μονάδες 5)

θεός → θεῖος

δίκη → δίκαιος
νόμος → νόμιμος
άνήρ → άνδρικός
χρόνος → χρόνιος

β) ξύνοικος, ἄγραπτα, ὑπερδραμεῖν, προὔκηρυξας, κατθανών: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

(Μονάδες 5)

ξύνοικος → ξύν/σύν + οἰκέω, -ῶ
ἄγραπτα → ἀ- + σφάλλω
ὑπερδραμεῖν → ὑπέρ + τρέχω
προὔκηρύξας → πρό + κηρύττ(σσ)ω
κατθανών → κατά + θνήσκω

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος